

HANGYA MŰVELŐDÉSI HÁZ HÍREI

8. oldal

MEGÚJULT AZ ÜDVÖZLŐTÁBLÁNK

2. oldal

„REND VAN A VILÁGBAN”

12. oldal

Június 3. szombat 7:00

Június 4. vasárnap

Június 10. szombat

Június 24. szombat

Július 8. szombat

TORDASI TERMELŐI PIAC

NEMZETI ÖSSZETARTOZÁS NAPJA

TORDASI KULTURÁLIS NAP

SZENT IVÁN ÉJ AZ ALKOTÓHÁZBAN

TORDASI BEACH PARTY

KEDVES TORDASIAK!

Feszült, nehézségekkel teli világban élünk, háborúval, magas árakkal, egyre nehezebb körülményekkel, így nem csoda, hogy hamar fel tudnak piszkálni, hiszen időnk sincs megállni és pár lépésről hátrébról nézni a dolgokat. Ez az, amiben élnünk kell, ehhez kell alkalmazkodnunk és ebben kell megtalálnunk azokat a jókat, amiért érdemes tenni, amiket érdemes megtenni. Manapság különösen fontos, hogy ne a feszültséget keltsük, hanem a nyugalmat és a békességet sugározzuk a körülmények ellenére. Jó döntéseket csak higgadtan, nyugodt fejjel lehet hozni, mert csak ez fogja szolgálni a jövőnket. Otthon, a munkahelyen, vagy nagyobb közösségekben is a valódi megoldások keresése visz előrébb, hiszen közősek a céljaink és együtt kell, egy irányba tolni a közösség szekerét. Nyilván ez nem megy vita, együtt nem értés nélkül, mosolyogva, de meg kell tanulnunk egymás és a közös érdekeink elfogadását. Mivel emberek vagyunk nehéz ellenállnunk az irigység, a gyűlölet, a rosszakarattal szemben, de ezek az idő múlásával oda kerülnek, ahova valók. A szeretetet, az alázat a másokért tenni akarás már szinte elhasznált közhelyek, pedig csak ezek jelenthetik a megoldást. Ezt kell megélnünk társként, szülőként, gyerekként az otthonainkban, és ezt kellene képviselnünk és megélnünk a minket körülvevő világban is. Mindezek szellemében igyekszünk továbbra is dolgozni Önökért.

Lassan összeáll a csapadékvíz pályázatunk köz-

beszerzési felhívása a szükséges dokumentumokkal, jogerős lett az erre vonatkozó építési engedélyünk. Elkezdjük a külterületi utakra nyert pályázatunk elszámolását is a dokumentumok beszerzésével. Ennek minél hamarabbi kifizetése különösen fontos, hiszen itt a támogatás felét – 47 millió forintot – meg kellett előlegeznünk. Szerencsére ezt most meg tudtuk tenni, hiszen az önkormányzat által korábban kialakított telkekből közel 90 milliós nyereségünk volt, amikkel ki tudtuk egészíteni pályázatainkat és biztosítottuk a stabil működést. A többi megvalósult pályázatunk elszámolása is folyamatban van, de itt a pályázati támogatásokat már korábban megkaptuk.

Elkezdünk egy olyan rendezvény szervezését is, ahol az elmúlt években megvalósult beruházásaink elmaradt átadóit szeretnénk egy napon megtartani, hogy lássuk azokat a fejlesztéseket, melyeket néhány hét alatt megszoktunk, hiszen az életünk részévé vált. Szembesülünk vele, hogy ez nem egy automatikus fejlődés, hanem sok embernek, sok munkájára, támogatására áll mögötte.

Elkezdődött a közterületeink nyári virágosítása, azonban idén az egynyári növények számát a fenntarthatóság érdekében csökkentettük és helyükre évelőket telepítünk. Ezzel kapcsolatos felhívásunkról külön írunk. Teljes gőzzel halad az önkormányzati területek gondozása, a fűnyírás, növények metszése, és a kisebb-nagyobb karbantartások.

Nehéz döntések és még több munka előtt állunk, melyeket Önökért, a településért kell megtennünk. Szívesen tesszük, hiszen erre kaptunk felhatalmazást, viszont kérünk hozzá türelmet, megértést és bölcsességet!

■ **Juhász Csaba polgármester**

MEGÚJULT AZ ÜDVÖZLŐTÁBLÁNK

A korábbi üdvözlőtáblán még a régi címerünk szerepelt, így eredeti tervünk szerint csak azt szerettük volna lecserélni. A táblát közelebbről megvizsgálva azonban kiderült, hogy sajnos az időjárás viszontagságainak igencsak megadta magát.

Ezért az önkormányzat brigádja aprólékos munkával eltávolította a régi fóliát és megtisztította a tábla felületét, melyre már így rákerülhetett az új fólia. Polgármester úr ötletét és javaslatait alapul véve készült el a grafikai kialakítás, így régi tartalommal (az érvényben lévő címerrel és logóval), megújult formában üdvözlünk mindenkit Tordason.

VÁRJUK A NÖVÉNY- FELAJÁNLÁSOKAT

Tegyük együtt szebbé, virágosabbá Tordast!

Az elmúlt években számos újabb helyen létesítettünk virágágyásokat, újabb kőládákat és balkonládákat helyeztünk ki növényeknek. Mindezekben a kiültetett egynyári növények száma tavaly már elérte a 725 darabot. Idén is szeretnénk, ha minél virágosabb lenne Tordas, azonban a fenntarthatóság szempontjából, próbálunk minél több egynyári virágot leváltani élő növényvel, virággal.

Az előző években már több lakostól, a polgármester úrtól is több felajánlást kaptunk, mely növények már közterületeinket díszítik.

Most is szívesen fogadjuk a kertjükben feleslegessé vált növényeket, melyeket Tordas közterületein ültetnénk el. Várjuk:

- az élő virágokat,
- talajtakaró cserjéket,
- kisebb cserjéket,
- virághagymákat, rizómákat, gumókat.

A növényeket a kultura@tordas.hu e-mail címen, vagy a +36-30-7440749-es telefonszámon történt előzetes egyeztetés után tudjuk fogadni.

Tegyük együtt a szebb, virágosabb Tordasért!
Köszönjük!

ISKOLALÁTOGATÁS

Az iskola meghívására május 10-én lehetősége volt a képviselőknél kívül a település lakosainak is megtekinteni az épületeket és találkozni az ott dolgozókkal.

Egy volt képviselőn kívül csak két jelenlegi képviselőtársam élt a lehetőséggel.

Az itt dolgozók vezetésével végigjártuk a termet, tájékoztatást kaptunk az iskola életéről, oktatási eredményeiről, a korábbi és a jelenlegi fenntartás körülményeiről, illetve válaszokat adtak a felvetett kérdésekre.

■ **Juhász Csaba polgármester**

SZEMÉTSZEDÉS

Idén is csatlakoztunk az országos TeSzedd! hulladékgyűjtési mozgalmához, és április végén közösen tisztítottuk meg Tordast, az eldobált hulladékoktól.

Köszönjük mindazoknak, akik fontosnak érezték ezt az ügyet és rászánták idejüket a településünkre!

Köszönjük az iskolás diákoknak, tanároknak, az öregegyi szemétszedő csapatnak, a hivatal dolgozóinak és az

önkéntes családoknak, felnőtteknek, gyerekeknek, hogy részt vettek a szemétszedésben; valamint az önkormányzat brigádjának, hogy összegyűjtötték és rendezték a kihelyezett zsákokat!

Köszönjük azoknak is, akik betartják a rendeletünkben leírtakat és egyébként is rendben tartják a saját házuk előtti közterületet; illetve azoknak is, akik nem szemetelnek!

■ **Juhász Csaba polgármester**

TÁJÉKOZTATÓ AZ ISKOLÁNK HELYZETÉRŐL

Mint a Kisbíró áprilisi számában leírtam (a honlapon és Facebookon is megjelent „Ez történt a hónapban – március” címmel): „Tavaly decemberben a parlament nagy többséggel módosította az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló törvényt úgy, hogy ha a jelenlegi egyházi fenntartó 2023. február 28-ig bejelenti az igényét, akkor át kell adni a nevelési-oktatási feladatainak ellátását szolgáló intézmények tulajdonjogait. Mivel nálunk a Don Bosco Nővérek ezt jelezték, így a képviselő-testületnek ezt meg kell tennie, át kell adnunk az iskolánkat és a tornatermünket a fenntartónak. A törvény azt is leírja, hogy ha ők már nem végzik ezt a tevékenységet, úgy ezeket az ingatlanokat vissza kell adni a településnek.

Így a parlament döntésének a következményeit a képviselő-testületnek kell viselnie. A képviselőknek itt nincs döntési jogköre, az átadásról szóló szerződést 60 napon belül alá kell írnia a polgármesternek, ennek elmaradása esetén bírósági úton lehet kikényszeríteni a tulajdonba kerülést. A testület arról dönthet, hogy a tulajdon átkerülése után egyáltalán milyen módon vehetné vissza a fenntartást, amit a jelenlegi szabályok szerint a KLIK végezne.”

Mikor először szembesültem az esettel, belőlem is nagy ellenszenvet váltott ki a ránk erőltetett döntés. Majd megpróbáltam magam és az indulataimat háttérbe helyezni és átgondolni, hogy mi lenne a település, a gyerekek számára a legjobb megoldás.

A nővérek bejelentése után az önkormányzat jogászával és jegyző asszonnyal elkezdtek keresni, hogyan tudnánk mégis megvédeni a településünk vagyonát. Mindezekről zárt ülésen tájékoztattuk a képviselőket és próbáltuk a lehetőségeket felvázolni, de semmilyen döntés nem született.

Az első út az lenne, ha a fenntartó visszavonná az igényét. Ebben az esetben eleshet azoktól a fejlesztési forrásoktól, ami csak akkor járhat, ha tulajdona az épület. Először a közös megbeszélésen az igény visszavonását kértük, amit így nem tudtak vállalni, mert céljuk az épületek és a tanítási körülmények további fejlesztése. Az, hogy ez mennyire vehető komolyan, meglátszik az eddigi ráfordításaikból (új padló a tornateremben, az esővízelvezető rendszer kiépítése a főépületen, füvesítések és gumiburkolatú játszófelületek létrehozása, tanterem-, eszközfejlesztések).

A másik út, hogy ellenállunk a döntésnek, nem kötünk megállapodást az átadásra, megvárjuk, amíg ők kérik és a

bíróság helyezi tulajdonba a nővéreket. Ebben az esetben nyugodt lelkiismerettel állhatunk a közösség elé, hogy „nem adtuk oda”, hanem erőszakkal elvették az iskolánkat. Ekkor a fenntartónak csak azt kell betartani, amit a törvény előír, semmilyen beleszólásunk nem lesz az ingatlanokkal kapcsolatban és rossz viszony alakulhat ki az önkormányzat és az iskola között. Ennek vesztesei pedig a gyerekek lesznek, akik egy ilyen feszült helyzetben kell, hogy tanuljanak. Az önkormányzattal közös programok nem lesznek, nem számíthatunk az iskolára ünnepeinken (sem).

Ezt követheti, hogy a testület úgy dönt, megkeresi a lehetőségét a fenntartói jogok visszavételére és újra a KLIK fenntartásába adja az iskolát. Nyilván itt meg kell felelni az összes jelenkori előírásnak és tisztázni kell, hogy a jelenlegi fenntartó mit hagy itt és mit nem, miket kell pótolnunk és milyen kártérítési igénnyel lép fel a korábban megkötött szerződés felbontása miatt. A KLIK fenntartásában a mindennapi működés sokkal nehezebb lesz, ami rontja a pedagógusok amúgy sem könnyű helyzetét, így sokuk el fogja hagyni az intézményt, máshol vállal munkát. Így veszélybe kerülhet az oktatás helyzete.

A harmadik lehetőség, hogy jelezzük a nővérek felé a helyzet iránti nemtetszésünket, és hogy amit elvesz a törvény az a településünk egyik legfontosabb része. De igyekszünk egy olyan megállapodást kötni az átadásról, melybe a település érdekei is bekerülnek, és amely biztosíthatja, hogy valahogy mégis miénk marad az intézmény. Ebben a szerződésben tisztáznánk az elidegenítési és terhelési jogokat, a beruházásokkal kapcsolatos egyeztetéseket, a meglévő közműhasználatokat, az iskola nevének megváltoztathatatlanágát, a nem pályázati, hanem saját forrásból megvalósított beruházások ellentételezésének a kérdését, az iskola átadandó telkének csökkentését és a település javára történő egyéb együttműködés formáit.

Képviselőtársaimmal abban egyetértettünk, hogy nagyon rossz törvénymódosítás született, mely semmibe veszi az érintett településen élőket. Nyilván egy nagyobb városban más a helyzet, mint egy kis település egyetlen iskolája esetén, ami ezer szállal kötődik az itt élőkhez.

A zárt ülést követően újabb testületi egyeztetésünk volt, ahol már az önkormányzat jogásza is segített a tisztárlásban. Itt az a közmegegyezés született, hogy megkérjük a nővéreket, vonják vissza az igényüket. Ha ezt nem vállalják, akkor a megállapodásban próbáljuk a település érdekeit védeni úgy, hogy mégis legyen valamilyen beleszólásunk az iskolával kapcsolatos dolgokba, amit a jogszabály egyébként nem ír elő.

A következő megbeszélésen a nővérek is jelen voltak és kérésünk után jelezték, hogy nem tervezik visszavonni a kérelmüket, mert így számítanak további forrásokra az iskola fejlesztésére. Az elmúlt években is sok beruházást végeztek és gondos, felelős gazdái igyekeznek lenni az épületeknek. Így abban maradtunk, hogy előkészítjük a

megállapodást, mely pontjairól a megbeszélésen szó esett, és megnézzük, hogy lehet leválasztani az iskola telkének alsó részét.

Így a képviselők minden információt megkaptak az ügyvel kapcsolatban, és kérdezhettek a jogászsunktól és a jegyző asszonytól, ha további igényük volt és van.

A település vezetőjeként számos, számunkra negatív következménnyel járó kormányzati döntés ellenére kell a falunkat úgy irányítani és vezetni, hogy ez minél több embernek legyen jó. Ugyanez várható el egy képviselőtől is, és sokszor van, hogy saját magunkat félretéve a közösség érdekeit szem előtt tartva kell meghoznunk a döntésünket. Mert nem a magunk megnyugtatására kell döntenünk, hanem az itt élők javára. Nyilván a döntésünk előtt igyekeznünk kell minél tájékozottabbnak lenni, ezért meg kell keresni és hallgatni az érintetteket.

Addig, amíg nem dőlt el, hogy melyik úton kezdünk menni, nem volt célszerű félinformációkról tájékoztatni a lakosságot. A képviselő-testület jelenleg több lehetőséget tart számon, de ha a harmadikat választanánk, akkor

is a két félén múlik, hogy sikerül-e olyan megállapodást megalkotni, ami mindkét félnek a lehető legjobb. Ennek elfogadásáról is majd a testületi ülésen fognak dönteni a képviselők, és csak akkor lép életbe, ha a szükséges többséget megkapja.

Időközben Márkus Pál képviselőtársunk aláírásgyűjtést kezdeményezett, melynek tájékoztatójában a jogszabályi helyre hivatkozás nem volt pontos, és a képviselő-testületet is úgy állította be, mintha már elutasító döntést hozott volna. Sajnos ebben a formában az aláírásokat és a tordasi kötődéseket nehéz bizonyítani, mert nem lehet senkinek sem átadni az aláírt íveket csak az aláírások számát lehet közölni. Lehetett volna ezt másképpen, a valódi érintettek megjelenítésével megvalósítani, ugyanakkor így is sokan fejezhették ki a nemtetszésüket a törvény okozta tulajdon elvétellel kapcsolatban.

Remélem, ebben a mások által számunkra teremtett nehéz helyzetben is sikerül megtalálni mindannyiunk, de elsősorban a gyermekeink számára a legjobb megoldást!

■ **Juhász Csaba polgármester**

KÉPVISELŐ-TESTÜLETI DÖNTÉSEK

2023. április

Tordas Község Képviselő-testülete a 2023. április 18-án tartott rendkívüli nyílt ülésén:

- hozzájárult ahhoz, hogy Tordas Község Önkormányzata átmeneti likviditási problémák áthidalása céljából 30 000 000 Ft összegű, naptári éven belüli lejáratú folyószámla hitelkeretre vonatkozó kölcsönt vegyen fel.

Tordas Község Képviselő-testülete a 2023. április 25-én tartott rendes nyílt ülésén:

- elfogadta a Szent László Völgye Segítő Szolgálat 2022. évi gyermekvédelmi, valamint szociális tevékenységéről szóló beszámolóját;
- elfogadta a Tordasi Polgármesteri Hivatal 2022. évi gyermekvédelmi tevékenységéről szóló beszámolóját;
- elfogadta a Tordasi Nyugdíjas Klub, a Tordas Értékmegőrző Kulturális Egyesület, a Gyúrói Református Egyházközség, a Tordasi Római Katolikus Egyházközség, a Tordasi Evangélikus Egyházközség, a Szent Orbán napi céltámogatás, a Tordasi Polgárőrség 2022. évi támogatásról szóló beszámolóját;
- elfogadta a Szent László Völgye Többcélú Kistérségi Társulás 2022. évi tevékenységéről szóló beszámolóját.

A testületi ülésekről szóló jegyzőkönyvek megtalálhatóak: <https://tordas.hu/testuleti-ulesek/>

SAJNOVICS NAP

A borult, esős nap ellenére, Sajnovics János születésének 290. évfordulóján megemlékeztünk Tordas szülöttjéről, a nyelvészről, a Tordast újrateremtő Sajnovics Mátyás unokájáról.

Köszönjük meghívott vendégeinknek – a nyelvész professzoroknak, a megjelent képviselőnek és iskolánk igazgatóhelyettesének – hogy jelenlétükkel megtiszteltek minket!

Köszönjük Kiss Gábor, a Tinta Könyvkiadó igazgatójának beszédét és az iskola diákjának a versszavakat!

Az ünnepség keretein belül kihirdettük a Tordas 310 kvízt és a Sajnovics pályázat nyerteseit. Közülük a Tordas 310 kvízen legtöbb pontot elért Puskás Anna Sárának tudtuk átadni a nyereményét. Gratulálunk neki!

Fotók: Milichovszky Emőke

Juhász Csaba beszéde

„A múlt ismerete nélkül nem lehet jövőt építeni!”

Tavaly kezdtem ezzel az idézettel ezt a megemlékezést, de valahogy úgy hozta a sors, hogy idén talán még aktuálisabbak Gróf Széchenyi István szavai. Mert nem csak pár év, pár évtized, ami összefügg a jelen életünkkel, hanem a több száz év, a gyökereink!

Sok szeretettel köszöntök mindenkit ezen a megemlékezésünkön, Kiss Gábor urat a Tinta könyvkiadó igazgatóját, Varga Szabolcsnét a Sajnovics János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Igazgatóhelyettesét, megjelent képviselő társaimat és a kedves egybegyűlteket!

Két éve elhatároztuk, hogy újra meghatározó nappá tesszük ezt a napot és itt fejezzük ki hálánkat és köszönetünket a Sajnovics családnak is, akik elindították Tordas új életét.

A lakatlan pusztát, a helyet, ahol állunk 1697-ben Sajnovics Mátyás és Balogh János vette meg, melyet 1699-ben I. Lipót is jóváhagyott. Ugyancsak 1699-ben egyeztek meg a területek használatáról, így a helyiségen keresztül folyó

értől keletre fekvő rész lett a Sajnovics családé.

1713. március 6-án nyolc pontból álló telepítési szerződést kötött a telepeseket képviselő Varga Lőrincel és Juhász Istvánnal. A betelepítettek névjegyzéke ugyan nem maradt fenn, viszont a két évvel későbbi országos összeírás gyakorlatilag a betelepítés utáni állapotokat rögzíti, melyben 25 tordasi adófizető szerepel. Tehát ennyi ember, család indította el újra az életet itt, ahol élünk, Tordason. Nekik is köszönhetjük, és azóta itt élőknek és dolgozóknak, hogy most is itt lehetünk és építhetjük az utánunk jövőknak településünket.

Húsz évvel később 1733. május 12-én született Sajnovics János, aki életével és munkásságával kiemelkedett a családból, nemzetközi hírnévre tett szert.

Mindezekről tavaly információs táblákat avattunk, idén pedig egy kvízzel próbáltuk meg jobban megismertetni településünket. Ezek mellett most is meghirdettünk egy régi dokumentum digitalizálását, Sajnovics Mátyás végrendeletének egy újabb oldalát.

Köszönöm azoknak, akik rászánták az idejüket, hogy jobban megismerjék a települést, és az azt újra alapító Sajnovics családot!

Tisztelt egybegyűltek, tisztelt Polgármester Úr, tisztelt Igazgatóhelyettes Asszony, kedves nyelvész barátaim!

Azért gyűltünk ma össze, hogy lerójuk tiszteletünket Tordas nagy szülöttje, Sajnovics János nyelvész előtt. Azért jöttünk össze, hogy az emlékezés koszorúját elhelyezzük egy nyelvészeti tudományág, az összehasonlító nyelvészet megalapítója előtt. Sajnovics János majdnem három évszázada, pontosan 290 éve, 1733-ban született május 12-én.

1769-ben hatalmas utazást tett a ködös, hideg északra, hogy csillagászati megfigyeléseket végezzen. Abban az évben június 3-án a Vénusz átvonult a Nap korongja előtt, és ez a jelenség csillagászati megfigyelésekre adott lehetőséget. Sajnovics János a csillagászati mérések mellett nyelvészeti kutatásokat is végzett. Próbálta meghatározni, hogy a magyar és az ott beszélt lapp nyelv vajon rokoni-e egymásnak. Az általa kidolgozott módszer mind a mai napig érvényes. Bármely két nyelv rokonságának a meghatározását ezeken az alapokon végzik ma is, és a szisztéma még a számítógépek korában is használatos.

Tisztelt Egybegyűltek!

Tegyük fel a kérdést. Miért emlékezünk? Egyáltalán miért koszorúzunk, miért emlékezünk, szobrok, emlékművek, emléktáblák előtt időről időre. Miért helyezünk el szál virágot egy síron, miért akasztunk koszorút egy emléktábla alá?

Sok válasz is lehetséges. Talán az egyik válasz az, azért, hogy erőt merítsünk és példát vegyünk a nagy elődökről. Mintául szolgáljanak a régi korok kimagasló egyéniségei nekünk, napjaink igazságkereső és gyakran csetlő-botló emberének. A nagy ősök például szolgáljanak tetteikkel, erőt meríthessünk sokszor rendkívüli erőfeszítéseikből. Mert ők, nem csak „felismerték”, nem csak „megfogalmazták” a „problémát”, hanem magát a felismert problémát gyakran meg is oldották. Ők tettek, cselekedtek. Rájuk nem vonatkoznak Illyés Gyula 1946-ban megjelent Nem volt elég című versének korholó sorai (részlet):

És nem volt hazának elég,
hogy este letéve a könyvet
elnyeltél Bottyánért egy könnyet:
az volt a férfi, a derék...!

És nem volt hazának elég,
hogy idegeiden áteresztetted
szesz ként azt a néhány verset,
A dyét, Tóthét, Józsefét.

És nem volt hazának elég,
ha, élvezve a veszélyt
és azt a kéjt, hogy te megjósoltad,
hallgattál titkos leadókat
(és utána cigányzenét).

Mert attól nem lett a tiéd,
hogy hízelegve és hazudva
ráragasztottad egy hegycsúcsra
egy király, egy vezér nevét.

Igen, Illyés Gyula azt írja: Nem volt elég sem a pusztá bölcsesség, sem a mélézás, sem a múltba fordulás, sem a látszatcselekedet. Hanem tenni kellett volna.

Nagy-nagy közhely, hogy mindnyájunknak megvan a maga jól kijelölt feladata. A diákoknak az iskolában, hogy mind több tudást szívjanak magukba, a szülőknek a családban, hogy gyermekükből tisztas embert neveljenek. A munkálkodóknak, hogy tudásuk legjavával alkossanak. Úgy mint Sajnovics János, aki elment messzi északra és ott zord körülmények között ma is érvényes csillagászati és nyelvészeti megállapításokat fogalmazott meg.

A zseniket és az örülteket egy hajsza választja el. Napjainkban egy örült zseninek, Csontváry Kosztka Tivadarnak gyűjteményes kiállítását tekinthetjük meg a Szépművészeti Múzeumban. Ő egyszer csak egy sugallat hallatán elhatározta, hogy a legnagyobb festők közé emelkedik. Ezt követően már felnőtt fejjel megtanult festeni. Mikor már festőtudását elegendőnek érezte, elutazott távoli vad, kietlen vidékekre, Libanonba, Jeruzsálembe, Szíriába, Egyiptomba, hogy ott elkészítse nagy színes vízióit.

Kevesen veszik észre a színpompás kiállításon, mert a képek elvonják a látogatók figyelmét, de egy idézet is olvasható a kiállításon a festőzsenitől. Ez így szól:

„E történelmi időkben a szónak nincs hatása, csak a pozitív tudásnak van alapja, csak a monumentális alkotásoknak van energiája.”

Ki vitatná, hogy napjainkban is – sajnos – történelmi időkben élünk. Elég csak arra utalni, hogy háború zajlik a szomszédságunkban. Mondjuk ki bátran, ideológiái, világnézeti csatározások folynak körülöttünk. Ki kétli, mikor a mesterséges intelligencia legyűzni látszik az embert, hogy a pozitív tudásnak most jött el igazán az ideje. Ki merné kétségbe vonni, hogy bizony korunk monumentális alkotásainak igenis van energiája, azaz jelentős a hatása, ellentétben a napjainkat elárasztó annyi de annyi, felszínességgel, sekélyiséggel.

Tisztelt Egybegyűltek!

Kívánom mindnyájunknak – fiataloknak és idősebbeknek egyaránt –, hogy a 290 éve született Sajnovics János a maga tettekérségével különösen itt Tordason legyen példalépünk. Ránk ne vonatkozzanak Illyés Gyula szavai, ránk ne vonatkozzon a vers címe: Nem volt elég. Ne legyen a cím igaz ránk, mert mi minden tőlünk telhető megtettünk a magunk munkaterületén. Kívánom mindnyájunknak Csontváry Kosztka szavaival: sikerüljön ki-kinek saját körében olyan alkotásokat létrehozni, amelynek van „energiája”.

HANGYA MŰVELŐDÉSI HÁZ HÍREI

Áprilisi visszanező

Föld napi séta a Sajnovics kastély kertjében

Április 22-én szombaton, a Föld napja alkalmából kinyílt előttünk a Sajnovics-kastély kertje, ahol különleges fákat fedezhettünk fel. A program egybe esett az országos „TeSzedd” akcióval, amely során a lelkes önkéntes csapat polgármesterünk, Juhász Csaba vezetésével megtisztította településünket a „véletlen” elhullajtott szeméttől. A dolgoz takarítókat Varga Andrea Csilla és családja jóvoltából, friss lángos várta. A mini-piacon pedig a természet gyümölcseiből kaptak ízelítőt az idelátogatók. A program végén a Hangya kertjében együtt ültettük el Petőfi körtefáját, amely Kovács Gyula pomológus pórszombati Tündérműveiből származó, az eredeti fáról újra szaporított oltvány.

Májusfaállítás

Április 28-án, pénteken nagyon szép estét töltöttünk együtt az iskola alatti réten, ahol énekszó, körtánc és játék kíséretében állítottuk fel Tordas májusfáját.

Köszönet ezért polgármester úrnak, aki ezt az eseményt is aktívan támogatta, az önkormányzat brigádjának, akik a fáról gondoskodtak, elhozták nekünk, előkészítették a helyet, ahol – a jelenlévő apukák hathatós segítségével – felállítottuk, melyért külön köszönet nekik is! S végül, de nem utolsó sorban köszönet az ovisoknak az énekekért, táncokért, szalagozásért, s az óvoda vezetőjének, Diósiné Besenyei Boglárka Máriának és minden munkatársának a gyerekekért!

Májusi események

Majális

A szikrázó napsütésben igazán vidám majálisunk volt idén! 14 csapat nevezett a főzőversenyre, ahol finomabbnál finomabb ételek rotyogtak a bográcsokban, míg a Szivárvány együttes húzta nekünk a talpalávalót. A duatlonon minden várakozásunkat felülmúlóan sokan indultak. Tekintettel a legkisebbekre, számukra rövidebb távot jelöltünk ki, így az ovisok és a 14 év alattiak egyéni távon is indulhattak, de természetesen megmaradtak a családi kategóriák is. Nagy csatát hozott a büntetőrúgó-verseny is, melyre számos jelentkező volt. A legizgalmasabbnak mégis a sörívő verseny bizonyult, ugyanis a profi férfi sörívők mellett idén hölgyek is versenybe szálltak, nem is akárhogy! A végső győzelmet is megszerezve. Ezúton is köszönjük polgármester úrnak a támogatást és az aktív részvételt, az önkormányzat csapatának és brigádjának a sok segítséget, valamint Szakmáry Zoltánnak, Gaál Valériának, és a polgárőröknek a duatlon során nyújtott munkájukat! Köszönjük a Sport büfének a sörívő verseny fődíjára felajánlott tálca sört és a gyerekeknek szánt jégkrémeket. Köszönet minden Tordasinak, hogy eljöttek, és együtt töltöttük ezt a szép napot!

Eredmények

Duatlon

Óvodás

- I. Budai Gáspár
- II. Sándor Benedek
- III. Gaál Kende és Rácz Mihály

Alsós

- I. Tarsoly Katalin
- II. Siket Bence
- III. Siket Milán

Fair play díj – Csicsics Csenge és Csohány Diána

Felső

- I. Kovács Dániel
- II. Albert András
- III. Szabó Csaba Dániel

Felnőtt női

- I. Bélai-Sztastyik Dóra
- II. Kovács Mónika

Felnőtt férfi

- I. Tóth Gábor

- II. Báhidszki Gábor

- III. Tarsoly András

Családi

- I. Czecei család

- II. Hajbin család

- III. Popelka család

Elnézést kérünk a Hajbin és a Czecei családtól, hogy az eredményhirdetésen rosszul értékeltük a beérkező sorrendjét!

Büntetőrúgó-verseny

- I. Bobák Hunor

Főzőverseny

- I. Varga Andrea Csilla és csapata – naranccsos vargányás szarvasragu burg. krockett
- II. Szrága és Rácz család – pincepörkölt
- III. Tordasi ffi. klub – vörösbors szarvaspörkölt

különdíj: szlovéniai testvérváros Puconci – pacal

Sajnovics nap

Május 12-én, születésnapján emlékeztünk meg az 1733-ban, Tordason született Sajnovics János, jezsuita szerzetes, nyelvész, csillagász születésének 290. évfordulójáról. Az ebből az alkalomból rendezett megemlékezésre és koszorúzásra a Sajnovics szobor előtti téren került sor, ahol Kiss Gábor, a Tinta Könyvkiadó igazgatója, valamint Juhász Csaba, Tordas polgármestere méltatta a település neves szülöttét. Ezt követően a Hangya színháztermében kerültek átadásra a Tordas 310 kvíz nyereményei is.

Lapzárta utáni májusi programjainkról, a Jazz klubról és az Orbán napról, júliusi számunkban olvashatnak majd.

Júniusi kitekintő

- 4-e Nemzeti összetartozás napja
- 10-e Tordasi Kulturális Nap a Hangya Művelődési Házban
- 24-e Szent Iván éj az Alkotóházban

Júliusi előzetes

- 8-a Tordasi Beach Party

Állandó programok

- Dance NRG – minden hétfőn és csütörtökön 18:00-19:00;
- Dance fitness – minden hétfőn 19:30-20:30;
- Gerinctorna – minden kedden 10:00-11:00;
- Nyugdíjas klub – havonta egy alkalommal 14:00-15:00;
- Kertklub – minden hónap utolsó péntekén 19:00 órától

BEMUTATKOZÓ

Juhász Károly vagyok a Hangya Művelődési Ház vezetője. Színészként diplomáztam, jelenleg a Magyarok Udvari Kamara Színházban játszom. Közművelődési területen 2006-ban kezdtem dolgozni, mint a Szentendrei Kulturális Kft. művészeti vezetője, majd igazgatója. Később a Nagyténi Kastélymúzeumot igazgattam.

Farkas Bea vagyok, a Hangya új munkatársa. Külkereskedelmi üzemgazdászként végeztem, később a MOMÉ-n szereztem művészeti menedzser diplomát. Ezen kívül online marketinges és népi gyerekjátékház vezető végzettségem is van. Több mint 20 évig dolgoztam multinacionális cégeknél, ezután idegenvezető lettem. A Hangyában végzett részmunkaidős munkám mellett főleg helytörténeti, gyerek-, és csapatépítő kirándulásokat vezetek. Tordasi barátainkon keresztül fedeztük fel ezt a vidéket, 2000 óta lakom Gyúron.

„REND VAN A VILÁGBAN” – PILLIKÉK EGY FESZTIVÁLON

Májusban Dunaföldváron, az V. Antanténusz Gyermek Néptáncfesztiválon jártunk a Pillikékkel. Számos élménnyel gazdagodva fantasztikus napot töltöttünk együtt egy igazán gyermekközpontú rendezvényen. A három csoport „Elvesztettem zsebkendőmet...” Széken címmel, egy közös koreográfiával állt színpadra. 48 gyermek táncolt és énekelt egyszerre a Dunaföldvári Várudvar gyönyörű miliójében.

A fesztiválon két korcsoportban és három kategóriában díjazták a produkciókat. Díjat lehetett kapni az „ötletes játékfűzésért”, a „legjobb koreográfiai ötletért”, és a „stílusos táncolásért”. Mi az Antanténusz díját a legutóbbi kategóriában stílusos táncolásunkért kaptuk.

A szakmai értékelésen elhangzott dicséreték és elismerések azonban sokkal többet jelentenek, mint maga a díj. A zsűritagokat teljesen elvarázsolta a gyerekek előadása. Annyira lenyűgözte őket a produkció, hogy alig bírták kifejezni érzéseiket.

„Amíg néztem őket, úgy éreztem, REND VAN A VILÁGBAN”

„Ez nem egy koreográfia, hanem egy mű.”

„Egy festmény jelent meg a színpadon”

„Úgy állnak, mint a székiek”

Ez csak pár mondat abból a rengeteg dicséretből, amit a Pillikékről hallottunk az értékelés során. Minden szó jelentősen túlmutatott a pusztán szakmai, technikai, néptánc módszertani értékelésen. Táncos gyerekeink érzést, értéket vittek a színpadra, ami átitatta a levegőt,

amit megérezett minden néző, minden jelenlévő. A Pillikék nemcsak cifrázik, nemcsak forog, nemcsak táncol. A Pillikék éli a táncot, éli az éneket, éli a közös munkát. A kicsi lesi a nagyot, a nagy tanítja, és óvja a kicsit. Tiszteli, amit csinál, ami a feladata, amit képvisel. Alázattal, de büszkén viseli a széki ruhát. Alázattal, de büszkén fogja meg a párját. Alázattal, de büszkén és egyenesen áll. Nemcsak a színpadon, hanem az öltözőben, az udvaron, táncórán és táncórán kívül is, játék közben, szabad program közben, az utcán, az iskolában, otthon, mindenhol. Ez a Pillikék. Egy különleges fogalom országszerte. Sokan fejtegetik a néptánc szakmában, mitől más a Pillikék, mitől olyan, amilyen, mitől több.

A lélektől. Attól a plusz töltetől, amit közösen teszünk bele ebbe a munkába. Közös gyerekek, régi és jelenlegi tanítványok, szülők, pedagógusok és mindenki, akinek egy kicsi kis kötődése van a Tordasi Pillikékhez!

Köszönjük mindenkinek, hogy ez évről évre működhet, megtörténhet, erősödhet.

■ Mihovics Márta, táncpedagógus

MESEVÁR HÍREK

*Ibolya, ibolya,
virítsz már a réten,
gyönyörködés este a
víg tücsökzenében.
Tücsökzene ringat
este elalvásra,
hajnalban megfürdesz
az ég harmatába'.
Napfény az ebéded,
szellők simogatnak:
így élsz szép vidékben,
hírnöke tavaszoknak!*
(Zelk Zoltán)

Az elmúlt egy hónapban is számtalan kedves dolog történt óvodánkban.

Föld napja alkalmából játékos feladatok várták a gyerekeket. Megtudhatták, hogyan és mit lehet komposztálni, Föld-térképet rakhattak össze, különböző fűszernövények illatát ismerhették meg, ügyességi feladatok kihívásaival is meg kellett birkózni, megtudhatták, hogy a föld mitől boldog és mitől szomorú, szelektív hulladék-tárolókba válogattak hulladékot. Köszönjük Bányai Ritának, Mojzsné Engler Viktóriának a „Föld napja” alkalmából szervezett programot.

A Katica és a Süni csoportos gyermekek a Budapesti Bábszínházba látogattak a Nyúl Péter című előadásra a Százalábú Gyermektámogató Alapítvány támogatásával. Köszönjük a segítséget!

Anyák napja alkalmából köszöntöttük az édesanyákat. A sok gyönyörű ajándék, a csodás műsorok örömkönyt csaltak az anyukák szemébe.

A legkisebbekkel ellátogattunk a Hangya Művelődési Házba szervezett hintaló kiállításra. Megtekinthettük a csodás gyűjteményt és még néhány hintalovat is meglátogattak a gyerekek.

A nagy csoportosok már-már egyre többet emlegetik az iskolát. Kíváncsisággal, érdeklődéssel tekintenek az iskola felé. Időnként a kerítésnél beszélgetnek régi pajtásaikkal. A tanító nénik is ellátogattak egy közös játékra, beszélgetésre, a Süni és Katica csoportosokhoz. Köszönjük Pók Endréné, Kati néninek és Robotka-Farkas Edinának, hogy nálunk töltöttek egy kis időt.

Óvodánk a Szikra Egyesület meghirdetett pályázatán sikeresen szerepelt. A pályázat célja nyári tábor szervezése, az autizmussal élők és családjaik támogatása, életkörülményeinek segítése, olyan programok szervezése, amelyek tehermentesítik a családokat és az autizmussal élő gyermekek számára speciális szükségleteiknek megfelelő időtöltést nyújtanak.

Még sok-sok esemény vár ránk az elkövetkezőkben is, melyet következő cikkünkben olvashatnak.

■ **Diósiné Besenyei Boglárka Mária**

KÖNYVAJÁNLÓ

Dr. Kiss Róbert Richárd: Így látják a magyarokat a világban

Dr. Kiss Róbert Richárd író, nyelvész, turisztikai szakújságíró, kommunikációs szakember és számtalan úti film készítője.

Az Így látják a magyarokat a világban c. könyvének (2015) harmadik, átdolgozott, bővített kiadása sok érdekességet megoszt velünk arról, hogy mit gondolnak és beszélnek rólunk, magyarokról a különböző országokban élő emberek, népcsoportok.

Lelkes beszéde, írása – mely a szakterületén szerzett magas szintű tudásáról árulkodik – magával ragadja hallgatóit, olvasóit. Rögtön utazni támad kedvünk.

Ebben a könyvében a reá jellemző vidámsággal, egyben hitelesen adja át a történeteket, melyekből mi is megismerhetjük kicsit azokat, akik máshol, máshogy élnek a világban.

■ **Krajnyák Zsuzsa**

NYITVATARTÁS

A könyvtár **június 10.** (szombat), **13.** (kedd), **16.** (péntek), **26.** (hétfő), **28.** (szerda), napokon zárva lesz.

Hétfő:	8.30-14.30
Kedd:	13.00-18.00
Szerda:	8.30-14.30
Csütörtök:	szünnap
Péntek:	14.00-19.00
Szombat:	8.30-11.00
Minden hónap első szombatján zárva.	

KönyvtárMozi

Könyvtárunk új – ingyenes – szolgáltatása hamarosan a KönyvtárMozi. A filmek vetítéséhez szükséges műszaki adottságok, feltételek megvalósulása után indul Tordason is a „minimozi”. Az új könyvtári szolgáltatás a NAVA (Nemzeti Audiovizuális Archívum) technikai közreműködésével működik.

TALÁLKOZÁS FERENC PÁPÁVAL A PAPP LÁSZLÓ SPORTARÉNÁBAN

Április 29-én, szombaton, délben a Kamasz Oratórium a martonvásári vasútállomáson találkozott, és együtt mentünk el a Forráspontra, a Sportaréába, ahol a magyar fiatalok találkoztak Ferenc pápával.

Miután – a vártnál gyorsabban – végeztünk a biztonsági ellenőrzéssel, némi várakozás után be is jutottunk a szektorokba. Háromtól zenés dicsőítés volt, ami töké-

letesnek bizonyult a ráhangolódásra. Számomra óriási élmény volt, ahogy többezren énekeltünk együtt. Jó volt látni, ahogy ezek a zenék, és amit képviselnek összekötnek minket és hogy mások is ugyanolyan élvezettel és beleéléssel éneklik őket. Alapvetően a Forráspont Együttes szolgáltatta a zenét, de meghívtak különböző előadókat is. Rúzsa Magdi a Domine című dalát énekelte, Bori Réka és Koltai-Nagy Balázs egy duettet adtak elő, valamint a Pápa érkezése előtt egy moderntánc produkciót is láthattunk. Dánielfy Gergő, Dolhai Attila, Nagy Bogi, Szandi, Szőcs Reni és Vizy Márton előadásában láthattuk és hallhattuk a Camino, Krisztus a jövőnk című dalt, ami a Pápalátogatás hivatalos dala.

A legnagyobb üdvrivalgás Ferenc pápa bevonulásakor tört ki. Alapvetően mindennapi gesztus, mégis felemelő érzés volt integetni neki. Az első sorokban ülő mozgássé-

rültekkel kezét is fogott. Legegyszerűbb érzelmek kifejezésévé még a bevonulás után is percekig tapsoltunk neki, egyszerűen nem tudtuk abbahagyni. A bevonulás után köszöntötték a pápát és ajándékokat is adtak neki. Egy Puskás Ferenc által aláírt labdát, egy Rubik-kockát és egy Tokaji aszút. Az utóbbiak felmutatását óriási tapsvihár követte. Ezek után néptáncosok adtak elő. Nem teljesen értettem, hogy ha minket olyan alaposan átkutattak, őket miért engedik a pápa közvetlen közelébe akkora „botokkal”, de ettől függetlenül nagyon látványos volt. Tanúságtételek következtek különböző fiataloktól. Ezekből a kedvenc gondolatom, ami a leginkább megmaradt: „Isten létezik és velem van. Nem csak péntek délután, hanem még hétfő reggel is.”

Ezután Ferenc pápa beszéde következett. Rögtön egy magyar szóval kezdte (köszönöm), ami szintén elnyerte a tetszésünket. Elmondatta velünk, hogy „Isten mindig megbocsát” és felhívta rá a figyelmünket, hogy ezt semmiképp se felejtjük el. Tetszett, hogy minket is bevont. A beszéde során megemléltette, hogy Isten egyetértene közmondásunkkal: Aki mer, az nyer. Beszélt a csendről, a fontosságáról, és arról, hogy az élet nem a képernyőn folyik. Ne virtualizáljuk az életet. A halszaporításról szóló történetet egy másik szemszögből nézte. Feltette a kérdést, hogy vajon a fiatalember, akinél az a kevés élelem volt, miért adta oda az ebédjét? Hogy sikerülhetett meggyőzni? Rengeteg bizalom kellett ahhoz, hogy a tanítványokra és Jézusra bízta mindenét, amije van.

Ferenc pápa a beszédét azzal zárta, hogy mindannyian fontosak vagyunk Jézusnak és neki is, mind értékesek vagyunk. Végezetül közösen elmondtuk a Miatyánkot, majd Ferenc pápa kivonult az arénából.

A Pápa távozását követően jópáran szintén elmentek, de azért sokan maradtunk a szentségimádásra is. A szentségimádás tetőpontja a Meghívtál, hogy vízre lépjek című dal volt. Úgy láttam, sokunkhoz közel áll ez a zene, néhányan kifejezetten vártuk már. Rengetegen kapcsolunk be a zseblámpákat közben, minden fény egy ütemre mozogott.

A szentségimádással zárult a program. Az én kedvenc élményem a Pápa bevonulása és a közös ének volt. Nem hiszem, hogy egyhamar elfelejtem ezt a délutánt.

■ Jáky Blanka

VILLÁMDELEJES FORGONY

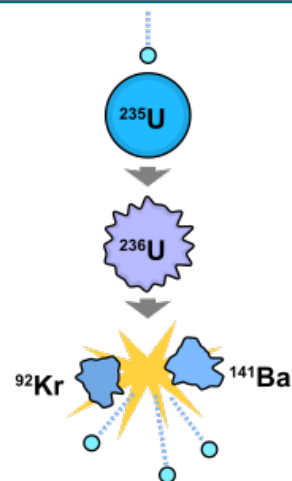
A két korábbi, azonos című cikkben levő divatos energiaforma után egy sokkal népszerűtlenebb, de fontosságát tekintve nélkülözhetetlen típus, az atomenergia következik. A cikkben a magánvéleményemet fogalmazom meg, a valósággal való mindennemű egyezés még az is lehet, hogy a véletlen műve.

A nukleáris erőművek üzemanyaga valamilyen könnyen hasadó atom: U_{235} (Urán), Pu_{239} (Plutónium) vagy Th_{232} (Tórium). A vegyjelek utáni szám az adott atom magjában levő protonok és neutronok összlétszáma. Bizonyos atomok magjában azonos protonszám mellett eltérő lehet a semleges neutronok száma, ettől az anyag tulajdonságai nem nagyon lesznek mások, illetve a periódusos rendszerben elfoglalt helye sem változik. Ezeket a módosulatokat hívjuk izotópoknak. Az izotóp jelentése azonos hely.

A paksi erőmű U_{235} hasadóanyaggal működik és a folyamatot víz moderálja. Más erőművekben előfordul még

megtalálható, de a bányászott ércben a 235 és a 238 izotóp együtt van jelen. Ezért a könnyebben hasadó 235-öt ki kell válogatni. Ezt hívjuk dúsításnak. A fennmaradó 238 sem vész kárba. Mivel nehezebb és keményebb, mint az Ólom, nagyszerű lövedék készíthető belőle, ami még a golyóálló mellényt is átlukasztja.

Ha a 235 izotóp aránya eléri a 3%-ot az ércben, beindítható a láncreakció. Egy plusz neutronnal az Urán magját rendkívül instabillá tesszük. Ettől az szétesik, miközben újabb neutronok és hatalmas energia szabadul fel. A hasadás következtében bármilyen Urán előtti anyag keletkezhet, füstmentesen. A paksi kiégett kazettákban például jelentős mennyiségű arany van. De ki válogatja ki ezt belőle? Érdekes módon neutronbefogással transzuránok is létrejönnek: Neptúnium és Plutónium. Ez utóbbinak szintén van harcászati jelentősége.

AZ ELEMEK PERIÓDUSOS RENDSZERE																		
s-elemek		d-elemek										p-elemek						
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	VIII	VIII	I	II	III	IV	V	VI	VII	0	
K	1 H 1,01 1 Hidrogén	relatív atomtömeg — 26,98 vegyjel — Al ₁₃ ³ ₂ rendsám — 13 — az elektronok eloszlása az energiaszinteken										He 2 4,00 2 Hélium						
L	2 Li 6,94 3 Litium	Be 9,01 4 Berillium	Alumínium										B 10,81 5 Bór	C 12,01 6 Szén	N 14,01 7 Nitrogén	O 16,00 8 Oxigén	F 19,00 9 Fluor	Ne 20,18 10 Neon
M	3 Na 22,99 11 Nátrium	Mg 24,31 12 Mágnezium	d-elemek										Al 26,98 13 Alumínium	Si 28,09 14 Szilikium	P 30,97 15 Foszfor	S 32,07 16 Kén	Cl 35,45 17 Klór	Ar 39,95 18 Argon
N	4 K 39,10 19 Kálium	Ca 40,08 20 Kalcium	Sc 44,96 21 Szkandium	Ti 47,88 22 Titán	V 50,94 23 Vanádium	Cr 52,00 24 Krom	Mn 54,94 25 Mangán	Fe 55,85 26 Vas	Co 58,93 27 Kobalt	Ni 58,71 28 Nikkél	Cu 63,55 29 Réz	Zn 65,39 30 Cink	Ga 69,72 31 Gallium	Ge 72,64 32 Germánium	As 74,92 33 Arzén	Se 78,96 34 Szelén	Br 79,90 35 Brom	Kr 83,80 36 Krípton
O	5 Rb 85,47 37 Rubidium	Sr 87,62 38 Strontium	Y 88,91 39 Ittrium	Zr 91,22 40 Cirkónium	Nb 92,91 41 Nióbium	Mo 95,94 42 Molibdén	Tc 98,91 43 Technécium	Ru 101,07 44 Rózsium	Rh 102,91 45 Rhódium	Pd 106,4 46 Palládium	Ag 107,87 47 Ezüst	Cd 112,41 48 Kadmium	In 114,82 49 Indium	Sn 118,71 50 Ólaj	Sb 121,75 51 Antimon	Te 127,60 52 Tellúr	I 126,90 53 Jód	Xe 131,30 54 Xénon
P	6 Cs 132,91 55 Cézium	Ba 137,33 56 Bárium	57-71 LANTANOIDÁK	Hf 178,49 72 Háfénium	Ta 180,95 73 Tantál	W 183,85 74 Volfrám	Re 186,21 75 Rézium	Os 190,2 76 Osmium	Ir 192,22 77 Iridium	Pt 195,09 78 Platina	Au 196,97 79 Arany	Hg 200,59 80 Higanj	Tl 204,37 81 Tul	Pb 207,2 82 Ólom	Bi 208,98 83 Bismut	Po 209 84 Polónium	At 210 85 Aektínium	Rn 222 86 Radon
Q	7 Fr 223 87 Francium	Ra 226 88 Rádium	89-103 AKTINOIDÁK	Rf 261 104 Ráfénium	Ha 262 105 Háfénium	Unh 263 106 Unhefénium	Uns 262 107 Unsefénium	Uno 265 108 Unöfénium	Uue 266 109 Unüfénium	*Az elemek ideiglenes elnevezése -104 Rf-Rutherfordium - 104 Ku-Kurtschatovium -105 Ha-Hanum - 105 Ns-Nielsbohrium								
f-elemek																		
LANTANOIDÁK		La 138,91 57 Lantán	Ce 140,12 58 Cérium	Pr 140,91 59 Prózium	Nd 144,24 60 Nódium	Pm 145 61 Prométiium	Sm 150,4 62 Szamárrium	Eu 151,96 63 Eurórium	Gd 157,25 64 Gadolínium	Tb 158,93 65 Terbium	Dy 162,50 66 Dyszprórium	Ho 164,93 67 Holm	Er 167,26 68 Erbium	Tm 168,93 69 Tullium	Yb 173,04 70 Jóbium	Lu 174,97 71 Lutécium		
AKTINOIDÁK		Ac 227,03 89 Aktínium	Th 232,04 90 Tórium	Pa 231,04 91 Protaktínium	U 238,03 92 Uránium	Np 237 93 Neptúnium	Pu 244 94 Plutónium	Am 243 95 Amerícium	Cm 247 96 Kúrium	Bk 247 97 Berkelium	Cf 251 98 Kalifornia	Es 252 99 Eimsteinium	Fm 257 100 Fermium	Md 288 101 Mádórium	No 289 102 Nobelium	Lr 260 103 Lawrencium		

nehésvíz, grafit vagy Berillium moderátorként. A paksi erőmű négy darab – egyenként 500 MW teljesítményű blokkot üzemeltet – éjjel, borús és szélcsendes időben is.

Az atomenergia népszerűtlenségét az okozhatja, hogy először háborús célokra használtuk. Amikor meg sikerült végre megzabolázni, jöttek a nagy erőmű-balesetek és annak következménye az évszázadokig tartó radioaktív szennyezés. Mégis az a helyzet, hogy a mai életvitelünk elképzelhetetlen nélkülük. Ha az általuk adott energiát szén, olaj vagy gáz elégetésével kellene megtermelni, nem látnánk a füsttől a Napot.

Az atomerőmű fűtőanyaga, az Urán a természetben is

belátható jövőben a nukleáris erőművek leállítását. Hiába vannak megújuló kapacitásaink, azok nagymértékben függenek az időjárástól, míg a fogyasztásunk – az nem. Mivel egyelőre nincs meg a technológiai tudásunk az alternatívákhoz, még sokáig csodálhatjuk a 6-os út 114-es kilométere közelében autózva a négy csíkos kéményt.

Arra járva a bekötő úton a múzeumig szabadon be lehet menni. A parkolóból jobban látszódnak az 1982 óta üzemelő blokkok épületei és az építkezés. A régi blokkok még várhatóan tíz évig üzemelnek, ezután már nem lesznek biztonságosak, ezért – is – épül az új.

■ T.A.

Ferenc pápa a repülőúton: A mennyben beszélnek csak magyarul, mert egy örökkévalóság megtanulni

A Budapestről Rómába vezető repülőúton, április 30-án este Ferenc pápa üdvözölte az újságírókat és az út rövidsége miatt viszonylag röviden válaszolt kérdéseikre. Az első kérdést a magyar nyelvi csoport tette fel, arról kérdezték, milyen tapasztalatai vannak a magyarokról és a mostani találkozásai után változott-e a véleménye, és ha igen, hogyan...

- A '60-as években voltak tapasztalataim a magyarokkal, amikor Chilében tanultam, ott sok magyar jezsuita élt, mert elüldözték őket. Összebarátkoztam magyar szerzetesnővérekkel is, akiknek Buenos Aiestől húsz kilométerre volt egy iskolájuk, ahova havonta két alkalommal jártam, mint különleges káplán, és a Buenos Aires-i magyar világi hívők társaságát is jól ismertem. Nem ismertem a nyelvüket, két szót azonban jól megértettem: gulyás és tokaji. Szép tapasztalat volt, megértettem, mekkora fájdalom, amikor az ember menekült lesz és nem mehet haza. Ward Mária szerzetesnővérei, akik ott (Buenos Airesben – a szerk.) maradtak, (otthon) lakásokban rejtőztek el, hogy

a rezsim ne deportálja őket. Aztán közelről hallottam azt a történetet, hogy meg akarták győzni Mindszenty bíborost, hogy menjen Rómába, és tudtam '56 rövid ideig tartó lelkesedéséről és az azt követő csalódottságról is. Nem változott a véleményem, talán inkább gazdagodott, abban az értelemben, hogy azok a magyarok, akiket megismertem, nagy kultúrával rendelkeznek. Azoknak is, akik nem tartoztak magasabb társadalmi osztályba, az egyszerű embereknek is magas az alpműveltségük. Általában németül és angolul beszélgettünk, mert magyarul Magyarországon kívül nem beszélnek, kivéve a mennyben, mert azt mondják, egy örökkévalóság kell ahhoz, hogy az ember megtanulja. Nem változott a véleményem, ugyanazt a stílust tapasztaltam, amit máskor is.

■ *Magyar Kurír*

MÁJUSI LITURGIKUS NAPTÁR

- **Hétköznapi szentmisék** reggel 7 órakor
 - **Vasárnapi szentmisék** 10 órakor (Előesti szentmise szombatonként, 18 órakor, Gyúron)
 - Június 4-én **nem lesz szentmise**, helyette Gyúron 11 órakor **Búcsúi mise**
 - június 18-án **gitáros Te Deum**
- Aktualitások a plébánia honlapján:
www.tordasrk.hu

KAPTÁR-RUHATÁR

Református hittan tábor, július 3-7.

Ezen az éven sem maradhat el a gyúrói református hittantábor, melyre az 5-12 éves gyermekek jelentkezését várjuk. A július 3-7. közötti napokon 9-16 óra között tartjuk a foglalkozásokat, melyeken bibliai történetek mellett sok játékos feladat, verseny és jó közösség várja a résztvevőket. A napi háromszori étkezést és a programokat az önkormányzati, valamint egyházi támogatásoknak köszönhetően ingyenesen tudjuk biztosítani, támogató adományokat, felajánlásokat köszönettel fogadunk! További információk a lelkeszi hivatal elérhetőségein kérhetők, a jelentkezéseket a Gyúrói Református Egyházközség honlapján elhelyezett űrlapon keresztül június 15-ig várjuk.

Kaptár-ruhator

Avagy: Hölgyeim és Uraim

Református tábor - Gyúró, 2023. július 3-7.

Rendszeres alkalmaink:

Istentisztelet: vasárnap 10 órakor

Bibliaóra: pénteken 18 órakor

Lelkeszi hivatal:

2464 Gyúró, Rákóczi út 27.

gyuroi.ref.egyhaz@gmail.com

20/4456656

„TÁGAS TÉRRE ÁLLÍ- TOTTAD LÁBAMAT.”

Zsolt 31,9

Húsvét ünnepét követő vasárnap gyülekezetünk kilépett a templom falai közül, hogy egy vidám hangulatú találkozásunk legyen a környék lakosaival. Így vált a templomunk előtti kis park egy tágas térré, ahol a finom falatok mellett, örömteli találkozások és jó hangulatú beszélgetések alakultak ki. A nap szervezésében gyülekezetünk apraja-nagyja részt vett, így számtalan lehetőség várta a kilátogatókat. Az alkalmat a templomtoronyból felhangzó fúvós zene nyitotta meg, ezt követően pedig lehetőség nyílt a templomtoronyba felmenni, és onnan körül nézni. A parkban a gyerekeket különféle játékok, kézművesfoglalkozás, sakkozás, csillámtetoválás és családi kincskereső játék várta. A felnőttek pedig evangélikus bortermelők borait kóstolhatták meg a bibliai borkóstolón. A baba sarok, a délután folyamán egyre nagyobbra nőtt, újabb és újabb piknik pokrócok lettek leterítve a földre, hogy a kisebb gyerekek le tudjanak telepedni játszani. A délután folyamán közös éneklésre és az elcsendesedésre is lehetőség nyílt. Egy órán keresztül szólt az örömszene gyülekezetünk zenészeinek jóvoltából. A templomban taizé imaórát tartottunk, a templom udvarán pedig ima sarok várta azokat, akik az ige mellett kívántak elcsendesedni. Isten ígéje arról tanúskodott ezen a napon, hogy Jézus Krisztus halála és feltámadása által az Isten tágas térre állította a lábunkat, hiszen megszabadította bűn és a halál fogságából, és gyülekezetünk erről az örömhírről szeretne tanúskodni az itt élők számára. A záró fanfár végül fél hét fele szólalt meg, a nap végén pedig mindenki nagy örömmel és gazdag élményekkel térhetett haza. Hála az Istennek ezért a napért, a jó időért, a szolgálattevőkért és azokért is, akiket elhívott erre a találkozásra.

■ **Bence Győző**

Gyülekezeti életünk

Kérjük, az aktuális hírekért, információkért, keressék fel gyülekezetünk blogját, valamint Facebook oldalát!

Elérhetőségeink

Gyülekezetünk blogja:

www.tordas-gyuro.blogspot.com

Facebook oldal:

www.facebook.com/tordasi.gyuroi.evangelikusok/

Lelkészeink: Süller Zsolt,

+36203561686, suller.zsolt@evangelikus.hu

Bence Győző,

+36208243055, bencegyozo@gmail.com

Adományok, egyházfenntartói járulék, perselypénz

Amennyiben a parókia felújítására utalással szeretne hozzájárulni, kérjük, a közlemény rovatban mindenképpen tüntesse fel: *céladomány felújításra*

Számlaszámaink:

Tordasi Evangélikus Egyházközség

10403174-00027041-00000002 (K&H Bank)

Gyúrói Evangélikus Egyházközség

57800136-10001992 (B3 TAKARÉK Szövetkezet)

JÚNIUSI ALKALMAINK

- 06.02.** 18:00 Tinta Kör záró alkalom (T)
- 06.05.** 17:00 Gyülekezeti hittan záróalkalom (Gy)
- 06.08.** 20:00 Férfi tábortűz (Gy)
- 06.09.** 18:00 Konfirmációs óra (T)
- 06.09.** 19:30 Ifi óra záró alkalom (T)
- 06.11.** 11:00 Konfirmációi istentisztelet (T)
- 06.11.** 16:00 Zsibongó (Gy)
- 06.18.** 10:00 Közös tanévzáró istentisztelet (T)

TOVÁBBI ALKALMAINK:

Férfi imakör hetente csütörtökön 20:30
Imaközösség alkalomról-alkalomra egyeztetve

Vasárnapi istentiszteleteinket a szokott rendben
tartjuk: Gyúró 9:30, Tordas 11:00

Tordas-Gyúrói Evangélikus
Gyülekezet

A MEGBOCSÁTÁSRÓL TÍZ PERCBEN

„Aki ragaszkodik a haragjához, az hasonló ahhoz az emberhez, aki forró szenet tart a kezében azzal a szándékkal, hogy megdobjon vele valakit; csak saját magát égeti meg”
(Buddha)

Ez a Buddhának tulajdonított mondás arra szeretné felhívni a figyelmünket, hogy a megbocsátást tulajdonképpen önmagunkért tesszük, amit maguk az empirikus kutatások is megerősítenek: a megbocsátó emberek kevésbé depressziósak, dühösesek, aggodalmaskodók és neurotikusak. Ezzel párhuzamosan boldogabb, egészségesebb, nyugodtabb emberek, képesek jobban együtt érezni másokkal, spirituálisabbak. Hosszú távon egészen bizonyos, hogy csak ártunk magunknak testi és érzelmi téren is, ha ragaszkodunk a sérelmeinkhez. Bill Clinton az USA korábbi elnöke megkérdezte Nelson Mandelától, hogy hogyan tudott azoknak megbocsátani, akik börtönbe vetették. Mandela annyit mondott: „Amikor kiléptem a kapun, akkor tudtam, hogyha továbbra is gyűlöletet érzek velük szemben, akkor még mindig a börtönben vagyok.” Ez az egyik módja a megbocsátás gyakorlásának, hogy személyesen megkérdezzük azoktól, akikről tudjuk, hogy megbocsátottak már, nekik hogyan sikerült. Másrészt híres emberek megbocsátásáról szóló történeteit olvassuk: pl. Szent II. János Pál pápa találkozását Ali Agcával, aki merényletet követett el ellene. Más lehetséges módszer, hogy írunk egy megbocsátó levelet annak, aki megbántott (de nem küldjük el), amiben leírjuk részletesen, hogy miben áll a megsértésünk, ez hogyan érintett akkor és hogyan érint most, amely taglalja, hogy mit szeretettünk volna inkább kapni a megbántóktól, és a levél végén nyíltan megbocsátunk és kijelentjük, hogy elengedjük a haragunk. Néhány tévhitet is el szeretnék oszlatni a megbocsátással kapcsolatban: azaz a megbocsátás, nem egyenlő a kibéküléssel (semmiképp nem feltétele, hanem jó esetben a folyamat vége!); nem felmentés a felelősség alól; nem a megbántás elfelejtése; nem eltekintés a történektől vagy jóváhagyása azoknak; nem jelenti azt, hogy feltétlenül ki kell mondani a másoknak; és egyáltalán nem könnyű; nem egy pillanat, hanem akár egészen hosszú folyamat eredménye. Súlyos erőszakot, sérelmet elszenvedők esetében nem is szabad többet elvárni, mint ami a folyamat elindulásához szükséges.

Összefoglalásul, definíciója szerint a megbocsátás hajlandóság feladni a jogos vágyat a haragra, ítéletre és a

bosszúra a megbántóval szemben, aki igazságtalanságot követett el. Ezzel egyidejűleg felindítani vele szemben a meg nem érdemelt együttérzést és nagylelkű szeretetet. Ajándék.

A gondolatok egy része és még több megbocsátási gyakorlat Sonja Lyubomirsky „Hogyan legyünk boldogok?” című könyvében található.

■ **Salamon Sarolta, mentálhigiénés lelkipáter**

Ha nehéz megosztanod a problémáidat, kérj telefonon segítséget:

Magyar Lelki Elsősegély Telefonszolgálatok Szövetsége (LESZ)

Általános segélykérés, iskolai vagy munkahelyi gondok, családi problémák, veszteség és magány esetében.

Telefonszám: 116-123
(éjjel-nappal ingyenesen hívható)

E-mail: sos116123@gmail.com
(válaszlevél 72 órán belül)

ANGOL TÁBOR
JÚLIUS 10-14.
hétfőtől péntekig

Várunk egyhetes angol táborunkba, ahol anyanyelvi tanítók közreműködésével fejlesztheted nyelvtudásodat.

DÉLELŐTT 3 angol óra mellett a Biblia üzenetével ismerkedünk angol nyelven fordítással.
DÉLUTÁN sport, játék és vetélkedők.

Helyszín: Tordasi Baptista Gyülekezet, Dózsa György utca 7.
Díj: 13.000 Ft/fő. Testvéreknek: 12.000 Ft/fő.
Jelentkezés: Szilágyi Ruth: 20/8862369

Szervezők:
Tordasi Baptista Gyülekezet
Út a Reményhez Gyermek és Ifjúságsegítő Alapítvány
(www.utaremenyhez.hu)

JUDO HÍREK

Szakosztályunk három versenyzőjével vettünk részt a Győrben megrendezett Országos Diákolimpián. Mindhárom versenyzőnk nagyon jól küzdött és kiváló eredményekkel öregbítették szakosztályunk jó hírnevét.

Versenyzők és eredmények:

Mészáros Bálint III. hely

Kertész Veronika Mária III. hely

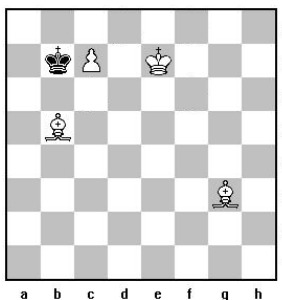
Kitzinger Mátyás nagyon jó küzdelemmel, de sajnos érem nélkül zárta a versenyt.

■ **Kalamár Domokos**

SAKK DIÁKOLIMPIA ORSZÁGOS DÖNTŐ

A gyermek és ifjúsági sakkozók egyik legrangosabb megmérettetése a Diákolimpia, melynek Fejér vármegyei döntőjéről már korábban beszámoltunk. Martonvásár, Vál és Tordas közös egyesülete a MartonVál Sakk Club több növendéke is kiemelkedően szerepelt a vármegyei Diákolimpián okleveleket és érmekeztetve. A legjobb eredményt Körtélyesi Richárd érte el, aki a vármegyei szintű versenyen a középiskolás korcsoportban aranyérmet nyert. Teljesítményével bejutott az országos döntőbe is, melynek idén április 15. és 16. között Szolnok városa adott otthont. A verseny 2 naposra húzódott, mivel összesen 9 fordulót kellett játszani 2-szer 20 perces játékidővel. Richárd nagyon jól bírta a megterhelő versenyt és itt is kiválóan teljesített. A 9 forduló alatt 6 pontot szerezve a 4. helyre ért fel végül mindössze fél ponttal lemaradva

a dobogóról. Gratulálunk a kiemelkedő teljesítményhez!

Folytatódik feladványfejtő játékunk. Ha már más figura nincs a táblán, kettő húzárral nem lehet mattot adni, amennyiben az ellenfél jól védekezik. Kettő futóval viszont lehet. Ebben az állásban ezt elég gyorsan meg tudjuk tenni, ha az első lépésben okosat lépünk. Segítségül arra emlékeztetünk, hogy ha a gyalog az ellenfél alapvonalán átváltozik, nem csak vezérré változhat, hanem bármilyen tisztté. Hogyan adhat mattot világos kettő lépésben?

A megoldás beküldhető a martonvalsakk@freemail.hu email címre. Aki hat alkalommal is helyesen küld be megoldást a feladványokra, Magyar Sakkvilág magazint kap ajándékba, melyet postai úton juttatunk el hozzá. A sakkos képességeink fejlesztéséhez sakk leckék és feladványok találhatók még az egyesületünk weblapján is, a martonvalsakk.hu címen.

■ **Bakacs János - MartonVál SC**

BENZINKÚT TORDAS

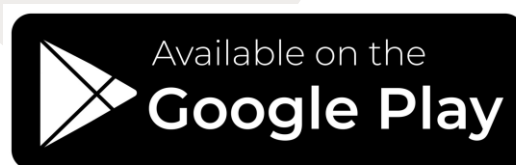

**ÚJRA
Nyitva**

0-24

AUTOMATA KÚTOSZLOP HASZNÁLATA

- 1** Töltsd le az App&Tank applikációt a Google Play Áruházból, az App Store-ból (apptank, appandtank, app&tank keresőszavakra) vagy a lenti QR kód beolvasásával.
- 2** Regisztrálj az applikációban.
- 3** Olvasd be szintén a lenti QR kódot az applikációból.
- 4** Kényelmesen, otthon teszteld a működését és próbáld ki a kútoszlopon is.

SZÁMÍTÓGÉP

Laptop használata, számítógép-internet ismeretek frissítése, bővítése céljából keresem azt a profi vagy amatőr szakembert, aki részemre rövid házi „magántanfolyamot” vállalna gyűrói otthonomban.

Telefon 06-20-471-6360

ELADÓ

Kerítésre futtatható karós borostyán, sárga kúszó kecskerágó eladó. 2500 Ft/db

Tordasi faiskola, Rákóczi u. 41.

Tel.: 06-22-668-051

Fagyasztott homoktövis bogyó eladó. 4000 Ft/kg
Tordas, Rákóczi u. 41.

Tel.: 06-22-668-051, 06-20-925-3312

Konténeres koros lombhullató fák eladók.

7000 Ft-tól méretfüggő áron.

Tordasi faiskola Rákóczi u. 41.

Tel.: 06-22-668-051

GAZDA-SÁGI BOLT

HÉTFŐ - PÉNTEK: 8 - 17

SZOMBAT: 8 - 12

TEL: +36-20-342-8022

MARTONVÁSÁR, HUNYADI ÚT 45.

AKCIÓ!

**NÖVÉNYVÉDŐSZEREK, MŰTRÁGYÁK
KÍNÁLATUNK**

NÖVÉNYVÉDŐSZEREK
KERTI ESZKÖZÖK
MŰTRÁGYÁK

VETŐMAGOK, DUGHAGYMÁK
BORÁSZATI KELLÉKEK
IRTÓSZEREK

Veszélyes fák kivágása alpinteznikával

- Kertgondozás
- Fűnyírás
- Kaszálás
- Sövényvágás
- Gyomirtózás
- Fakivágás

+36 70 370 5283

TORDASI TERMELŐI PIAC június 3. SZOMBAT 7 ÓRÁTÓL A KATOLIKUS TEMPLOM PARKOLÓJÁBAN

APRÓHIRDETÉSEK

Tordasi magánszemélyeknek:
30 szóig ingyenes,
a további szavak 50 Ft/szó.

Nem tordasi magánszemélyeknek:
30 szóig 500 Ft,
a további szavak 50 Ft/szó.

Tordasi cégeknek:
30 szóig 1 000 Ft, a további
szavak 50 Ft/szó.

Nem tordasi cégeknek:
30 szóig 1 500 Ft, a további
szavak 50 Ft/szó.

KERETES HIRDETÉSEK

Tordasiaknak:
egész oldal 20 000 Ft
fél oldal 12 000 Ft
negyed oldal 7 000 Ft
nyolcad oldal 4 000 Ft

Nem tordasiaknak:
egész oldal 25 000 Ft
fél oldal 15 000 Ft
negyed oldal 9 000 Ft
nyolcad oldal 5 000 Ft

Évi legalább három számban történő, azonos terjedelmű megjelenés esetén, előre fizetésnél 15 % kedvezményt adunk. Évi hat számban történő, azonos terjedelmű megjelenés esetén, előre fizetésnél 30 % kedvezményt adunk. Közösségépítéssel kapcsolatos hirdetések (pl. tanfolyamok, táborok) 50% kedvezményt kapnak. Fizetés a megjelenés után történik, az árak tartalmazzák az áfát.

FONTOSABB TELEFONSZÁMOK

Mentők

104

Tűzoltók

105

Rendőrség

107 vagy 06 22/460-007

Közzet megbízt

06 20/969-59-63

Polgárőrség

06 30/630-87-77

Általános segélyhívó

112

Posta

06 22/467-503

Iskola

06 22/467-532

Óvoda

06 22/467-502 (41-es m.), 06 20/245-0326

Konyha (élelmiszervezető)

06 20/248-2409

Polgármesteri hivatal

06 22/467-502

Csatorna ügyeletes

06 30/819-56-07

EON (áram) műszaki hibabejelentés

06 80/533-533

NKM/E.ON gáz

06 1/474-9999, 06 20/30/70 474-9999

Kormányablak

06 22/460-081

Szennyvíz, szippantás

06 20/571-3105

Kutyabefogás: Fedák Krisztina

06 30/961-46-45

Közzvilágítás hibabejelentés

<https://kozvilhiba.hu>

Defibrillátor

06 20/413-93-30

Kisbíró – Önkormányzati lap
Kiadja: Tordasi Község Önkormányzata
Felelős kiadó: Tordasi Község polgármestere
Szerkesztő: Báhidzski Petra
Kiadványszerkesztés: Báhidzski Petra
Nyomdai kivitelezés: Érdi Rózsa Nyomda
Példányszám havonta: 900 példány

Megjelenésre szánt írásait
a kisbиро@tordas.hu e-mail
címmre vagy a Közzgházára
juttathatja el minden hó 15-ig.

Tordasi Kulturális Nap

2023. június 10. - szombat

Hangya Művelődési Ház

+ EGÉSZSÉGÜGY

Háziorvosi rendelés

Dr. Harbula Ildikó

06 22/467-527, 06 70/941-1788

H: 13-17 K: 12-16 Sze: 8-11

Cs: 8-11 P: 12-16

Védőnő

Schubert Réka

06 30/312-7672, tordasivedono@gmail.com

Csecsemő és kisgyermek tanácsadás:

Sze: 11-13

Várandós tanácsadás:

Sze: 13-15

Előzetes telefonos bejelentkezés szükséges.

Gyermekorvos rendelés

(Martonvásár)

Dr. Jellinek Kinga

06 22/460-637, 06 30/444-5779

H: 8-12 K: 16-18 Sze: 16-18

Cs: 8-9 P: 8-12

Tanácsadás: Sze: 8-10 Cs: 14-16

Fogászat (Martonvásár)

Dr. Berczi Dániel

06 30/542-0381

H, Cs: 8-14 K, Sze: 13-19

Orvosi ügyelet (Érd)

06 23/365-274, 06 23/365-770

Gyógyszertár

(Tordas)

06 22/467-324

H: 13-17 Sze: 8-12 Cs: 8-12

Gyógyszertár

(Martonvásár)

06 22/460-019

06 22/569-146

H-P: 8-17:30

Betegszállítás (KOALA Bt.)

06 80/620-622

06 20/521-6604

06 20/520-3797

HULLADÉK

Szemétszállítás (VHG)

06 22/579-185

Szelektív

Június 15. Cs

Június 29. Cs

Zöld

Június 9. P